

## **Три кити спадщини: бібліотека, музей та гуртожиток у просторі культурного волонтерства**

**Кривенька Наталія Миколаївна,**  
вихователь гуртожитку, керівник  
Музею історії коледжу ВСП ТЕФК  
БНАУ

**Сургай Юлія Олександрівна,**  
завідувач бібліотечно-  
інформаційного центру ВСП ТЕФК  
БНАУ

У часи, коли ворог намагається стерти нашу ідентичність і зруйнувати все, що є українським, культурне волонтерство стає не просто дозвіллям, а лінією фронту. Ми усвідомлюємо, захищати Україну — це не лише тримати зброю, але й плекати, зберігати та передавати наступним поколінням нашу спадщину, мову і традиції. Завдяки унікальній та багаторічній співпраці трьох ключових осередків – Бібліотечно-інформаційного центру, зразкового Музею народного побуту Київщини та гуртожитку, ця волонтерська діяльність у ВСП «Технологічно-економічному фаховому коледжі БНАУ» набула системного характеру, охоплюючи найважливіші аспекти духовного, патріотичного та громадянського виховання нашої молоді.

Культурне волонтерство у нашому коледжі – це значно більше, ніж просто додаткові заходи; це невід’ємна, пульсуюча частина нашого освітнього та виховного процесу. Фактично, це активна, добровільна місія студентів, спрямована на збереження, потужну популяризацію та креативний розвиток безцінної національної культурної спадщини. Волонтерська діяльність перетворює студентів на активних охоронців національного коду, доводячи, що наша культурна стійкість є такою ж міцною, як і наша воля до перемоги

**Напрямок волонтерської діяльності у сфері мови та літератури** закладає міцний фундамент для формування свідомого та грамотного громадянина. Наші студенти-волонтери беруть активну участь в ініціативах, які не лише зміцнюють статус української мови як державної, але й відчутно підвищують рівень загальної грамотності. У цьому напрямку здійснюються наступні заходи:

- **Літературно-просвітницькі зустрічі.** Ми регулярно організовуємо та проводимо яскраві тематичні заходи, приурочені до Міжнародного дня грамотності, Дня української писемності та мови. Це були і пізнавальні занурення у світ Юрія Федьковича, і зворушливий поетичний ланцюжок «Мово моя українська, батьківська, материнська». Студенти перетворюються на справжніх культурних амбасадорів: вони виступають у ролі талановитих декламаторів, ведучих та дослідників, майстерно популяризуючи творчість як українських класиків, так і сучасних авторів

(яскравий приклад – емоційний онлайн-марафон «Єднаймо душі словом Кобзаря»).

- **Ефективна навігація в ресурсах.** Волонтери стають надійними провідниками для першокурсників, допомагаючи їм швидко орієнтуватися у бібліотечних фондах та електронних джерелах. Така допомога включає участь у практичних лекціях, як-от «Бібліотека без меж: навігатор для першокурсників».

- **Активні книжкові акції.** Щира та активна участь у безстроковій акції «Подаруй бібліотеці книгу українською» – це не просто збір, це сильне вираження високого рівня суспільної відповідальності. Студенти-волонтери сприяють потужному поповненню фондів якісною україномовною літературою, зберігаючи та примножуючи наш культурний капітал для наступних поколінь.

**Напрямок збереження історичної пам'яті.** Музей та бібліотека в тісному союзі з гуртожитком функціонують як центри живої, незламної історичної пам'яті, що набуває особливої актуальності в умовах повномасштабної війни. Студенти-волонтери активно включаються у заходи, які не дають забути героїчні та трагічні сторінки нашої історії:

- **Вшанування жертв геноцидів та воєн.** Наші волонтери самостійно організовують та проводять глибокі бібліомікси та години історичної правди, присвячені Голодомору («Голодомор в Україні 1932–1933 років очима самовидців») та трагедії Бабиного Яру (поетичний челендж «Бабин Яр. Голосами»). Студенти заглиблюються у вивчення архівних матеріалів, свідчень самовидців та пронизливої поезії, перетворюючи суху історію на власний, глибоко осмислений досвід.

- **Патріотичні години.** Волонтери беруть участь у значущих патріотичних заходах, присвячених, наприклад, Дню українського добровольця, з благородною метою збереження пам'яті про визвольну боротьбу та виховання непохитної поваги до захисників України.

- **Розвиток екскурсійної майстерності.** Керівництво музею активно залучає студентів до професійних майстерок (як-от «Майстерність екскурсовода»), де волонтери опановують тонкі навички ведення екскурсій. Участь у захоплюючих квестах («Скарби Мазепи») перетворює їх на кваліфікованих провідників знань для своїх однолітків та гостей коледжу.

**Напрямок відродження та утвердження національних традицій.** Студентський гуртожиток, який функціонує у тісній співпраці з Музеєм народного побуту, стає затишним, живим осередком для відродження та щоденної практики давніх українських звичаїв. Культурні волонтери з гуртожитку активно долучаються до важливої місії збереження нашої нематеріальної спадщини:

- **Народні свята та обряди.** Волонтери з душею організовують та проводять колоритні флешмоби на свята, що яскраво підкреслюють національну ідентичність: від різдвяних традицій («А наш коледж колядує») та святкування Дня вишиванки до теплих зустрічей зі Святим Миколоєм для створення родинної атмосфери.

- **Майстер-класи з рукоділля.** Регулярне проведення практичних майстер-класів забезпечує пряму передачу традиційних ремесел, зокрема писанкарства (як стародавнього оберега, сповненого символів) та виготовлення українських оберегів власними руками.

- **Промоція автентичного одягу.** Участь у флешмобі «Хустка на картині, хустка на світлині – і я так пов'язу» дає студентам можливість не лише ефектно продемонструвати красу української хустки, а й глибоко вивчити історію та автентичні способи її носіння як національного культурного коду.

- **Дівич-вечори та обереги.** Проведення душевних тематичних зустрічей («Дівчина... Жінка... Кохана») дозволяє обговорити давні звичаї, пов'язані з родинною обрядовістю. Найважливіше – об'єднати традицію із сучасною місією: створення оберегів для воїнів на фронті.

**Напрямок соціально-волонтерських та просвітницьких акцій.** Культурне волонтерство також активно реалізується через низку соціальних та освітніх проєктів, що комплексно формують активну громадянську позицію та розвивають важливі моральні якості:

- **Психологічна підтримка та спілкування.** Організація «Теплих розмов за чашечкою кави» є ініціативою, спрямованою на формування відкритої культури спілкування, розвиток емпатії та створення справжньої, дружньої атмосфери у стінах гуртожитку.

- **Навчання та саморозвиток.** Свідоме залучення студентів до Днів інформації, присвячених актуальним питанням, наприклад, «Здорове харчування в тренді», стає частиною формування культури відповідального та здорового способу життя.

- **Волонтерська підтримка захисників.** Емоційно значущим напрямком є створення оберегів для воїнів напередодні свят, де кожен стібок або малюнок несе в собі не лише слова подяки, а й щирі молитви та непохитну віру у нашу Перемогу.

Культурне волонтерство у ВСП «Технологічно-економічний фаховий коледж БНАУ» — це не просто розширений набір заходів, а ефективний, потужний механізм. Завдяки стратегічній співпраці бібліотеки, музею та гуртожитку, наші студенти перетворюються на активних творців, невтомних охоронців та гідних продовжувачів своєї національної спадщини. Ця щоденна діяльність є живим, переконливим свідченням того, що пам'ять, рідна мова та автентичні традиції є незламним, наріжним фундаментом для майбутнього, а волонтерський внесок кожного студента — це впевнений голос, який чується і який неухильно зміцнює ідентичність нашої великої нації.